

**Päiväkoti
Simpukka
Iisalmen kaupunki**

Varhaiskasvatussuunnitelma 2015-2017

**IHMETTELEN MAAILMASSA
OLEMISEN TAIKAA
SIIHEN ON MINULLA SIMPUKASSA
AIKAA.**

**KAVEREIDEN KANSSA ON
PARHAAT JUTUT,
JA TURVAA ANTAA AIKUISET
TUTUT.**

**HALUAN OPPIA UUSIA TAITOJA,
KÄYTÄN TUNTEITA AITOJA.**

Päiväkoti Simpukan varhaiskasvatussuunnitelma 2015–2017

1. KUVAUS YKSIKÖSTÄ JA SEN TARJOAMISTA PALVELUISTA

Päiväkoti Simpukka kohoaa näyttävänä maamerkinä kaupungin pohjoispuolella neljän tien risteyksessä, Pekankatu 1:ssä ja sen kainaloisena, läheisen kerrostalon tasokerroksessa sijaitsee Pikku-Simpukka, Ahjolankatu 5:ssä.

Lähiympäristön puistot, liikunta-alueet ja alakoulu mahdollistavat monipuolisen liikunnan ja retket tilavan päiväkodin piha-alueen lisäksi.

Useamman vuoden kestänyt suunnittelu- ja rakennustyö sai päätöksensä, kun päiväkotialoitti toimintansa elokuussa 2014. Suunnittelutyöstä vastasi oululainen Linja-arkkitehdit Oy ja rakentamisesta Lapti Oy. Yleisilmeenä Simpukassa korostuu valoisuus ja leikkimielinen värikkyyttä. Tilaratkaisut edellyttävät ryhmien välistä yhteistyötä ja vuorovaikutusta – tiimiparityöskentely onkin avain tilojen tehokkaaseen ja tarkoituksenmukaiseen käyttöön päiväkodissamme.

Palvelujenkäyttäjiä on runsaat 150 lasta yksivuotiaista eskareihin saakka.

Simpukan kuusi ryhmää ovat: Hopeakalat (1-2v), Kultakalat (3-5v), Kaislat (5-6v), Laineet (6v), Meritähdet (3-5v) ja Helmisimpukat (3-6v integroitu erityisryhmä) sekä Pikku-Simpukan kaksi ryhmää: Ulpukat (1-2v) ja Lumpeet (2-5v). Henkilökuntamme 37 ammattitaitoista ja motivoitunutta kasvattajaa toteuttavat tavoitteellista ja suunnitelmallista varhaiskasvatusta yhteistyössä hallinnollisen ja pedagogisen johtajan kanssa.

Toimintamme arvopohjan kolme tärkeintä elementtiä muodostavat yksilöllisyys, yhteisöllisyys ja tasa-arvoisuus.

Haluamme tehdä Simpukassa vietetystä ajasta lapselle onnellisen ja elämänmyönteisen. Olemme aidosti kiinnostuneita lapsesta ja hetkestä, jossa lapsi on. Oppimisympäristön rakentamisessa huomioimme lapsen tarpeet ja tavoitteet. Vahvistamme yhteisöllisyyttä yhteisten tapahtumien ja retkien kautta. Haluamme toteuttaa arvokasta kasvatustehtävää yhdessä vanhempien kanssa.

2. VISIO, TOIMINTA-AJATUS JA ARVOPOHJA

Kasvatustyöhön ei voi laatia yksiselitteistä käsikirjaa, koska tilanteet ja lasten reaktiot ovat aina yksilöllisiä. Toisia lapsia täytyy kannustaa ja rohkaista, kun taas toiset lapset hyötyvät itsesäätelyn harjoittelemisesta. Nämä ovat vain jokapäiväisiä esimerkkejä siitä, millaisia asioita lapset opettelevat jatkuvasti. Siksi meillä kasvattajilla täytyy olla selkeä visio siitä, miten teemme työtämme. Toiminta-ajatus kertoo sekä vanhemmille että muille sidosryhmille siitä, millaiset asiat ovat mielestämme tärkeitä. Arvojen kautta pystymme tekemään arkipäivän ratkaisuja, ikään kuin peilaten eri vaihtoehtoja arvoihimme, jotta voimme ratkaista asioita kohtuullisen hyvin silloinkin kun on niin sanotusti ”tilanne päällä” tai suunnittelemme toimintaa.

2.1. Visio

Haluamme tarjota tavoitteellista ja suunnitelmallista varhaiskasvatusta lapsen yksilölliset tarpeet huomioiden. Meille on tärkeää vanhempien kiinnostus lasten arkeen päiväkodissa, ja siksi haluamme luoda avoimen ja arvostavan ilmapiirin, johon vanhempien on helppo tulla. Meillä on vahva työyhteisö, joka on sitoutunut ja ammattitaitoinen. Olemme työstämme innostuneita ja uudistushaluisia.

2.2. Toiminta-ajatus

IHMETTELEN MAAILMASSA OLEMISEN TAIKAA
SIIHEN ON MINULLA SIMPUKASSA AIKAA.
KAVEREIDEN KANSSA ON PARHAAT JUTUT,
JA TURVAA ANTAA AIKUISET TUTUT.
HALUAN OPPIA UUSIA TAITOJA,
KÄYTÄN TUNTEITA AITOJA.

2.3. Arvopohja

Simpukan varhaiskasvatuksen arvoja mietittiin ennen toiminnan käynnistymistä elokuussa 2014. Arvokeskustelun ja pohdinnan jälkeen tärkeimpinä pidimme yksilöllisyyttä, yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoisuutta.

2.3.1. Yksilöllisyys

Jokainen ihminen on arvokas sellaisena kuin on, hyväksymme lapsen yksilöllisyyden ja arvostamme sitä. Pedagoginen rakkaus tukee lapsia yksilöllisyyden näkökulmasta. Yksilöllisyys näkyy toiminnassa; otamme huomioon jokaisen lapsen omat vahvuudet ja tuen tarpeet tavoitteissa, suunnittelussa, toiminnassa ja arvioinnissa. Kuulemme ja huomioimme kaikkia lapsia. Olemme aidosti kiinnostuneita lapsesta ja hetkestä, jossa lapsi on. Kaikilla lapsilla on mahdollisuus kommunikoida omilla taidoillaan.

Me kasvatusvastuulliset aikuiset olemme tietoisia jokaisen lapsen kehityksestä, tarpeista, tavoitteista ja toimintatavoista. Sekä kasvatuskumppanuuden että yhteistyöverkoston tulee olla toimivia ja kehitämme niitä yksilöllisesti lapselle sopivaksi.

Kun kunnioitamme lasta niin lapsi kunnioittaa meitä; vrt. pedagoginen rakkaus. Arvostuksen tulee näkyä puheissamme, eleissämme, ilmeissämme, kohtaamisessamme. Oppimisympäristöt rakennamme lapsen tarpeet ja tavoitteet huomioiden.

2.3.2. Yhteisöllisyys

Lapset ovat osallisina lapsilähtöisessä toiminnassa. Tarjoamme kaikille lapsille onnistumisen kokemuksia monipuolisen toiminnan kautta. Käytämme koko päiväkodin tiloja yhteisöllisyyden näkökulmasta. Päiväkodin tai ryhmien yhteiset tapahtumat ja retket luovat yhteisöllisyyttä.

Pidämme tärkeänä vanhempien osallistumista toimintaamme.

Pyrimme luomaan me-henkeä: ryhmässä on hyvä harjoitella sosiaalisuutta. Meillä, koko henkilökunnalla, on oltava yhteinen kasvatusnäkemys siitä, mikä on lapsen hyvä päivä. Me aikuiset rakennamme yhteisöllisyyttä näyttämällä lapsille mallia, rakentavan palautteen antamista harjoittelemme. Pyrimme hyvään ilmapiiriin koko päiväkodissa. Yhdessä

sopimamme säännöt ja johdonmukaisuus toiminnassa luovat yhteisöllisyyttä (esim. ulkoilussa).

2.3.3. Tasa-arvoisuus

Jokaisen lapsen tarpeet ovat meille yksilöllisiä ja yhtä tärkeitä, olivat ne pieniä tai suuria. Kohtelemme kaikkia samanarvoisina, mistään riippumatta. Lapsi on aina keskiössä. Jokainen lapsi saa meiltä osakseen arvostusta, hyväksyntää ja huomiota. Meidän on myös tehtävä rajanveto erilaisten tarpeiden ja vaatimusten kanssa ja pohdittava sitä, mikä on kohtuullista.

3. KUVAUS YKSIKÖN VASUPROSESSISTA LYHYESTI

Päiväkoti Simpukan varhaiskasvatussuunnitelmaa on tehty henkilökunnan ja vanhempien voimin. Henkilökunta on laatinut vasua palavereissa ja työilloissa vuosina 2014–2015.

Vanhemmille tehtiin vasukysely tammikuussa 2015. Vasukyselyssä haettiin vastauksia vasun keskeisimpiin osioihin ja siihen saatiin 60 vastausta, lapsia oli tuolloin hoidossa n. 140. Vanhemmat vastasivat nimettöminä ja vastauksia käytettiin kutakin osiota laadittaessa henkilökunnan keskustelun lähtökohtana. Vastauksista on koottu oma kappaleensa kunkin osion alkuun ja niitä on muokattu yleiselle tasolle niin, että vastaajat säilyvät tunnistamattomina.

Koko päiväkodin vasutyön rinnalla kaikki ryhmät ovat työstäneet ryhmäkohtaisia vasuja, joissa nämä päiväkodin vasussa kuvatut toimintaa ohjaavat periaatteet otetaan huomioon ja kuvataan sitä, miten ne toteutetaan arjessa lapsiryhmän kanssa. Ryhmävasuissa on ollut käytössä kunkin ryhmän vanhempien vasukyselyn vastaukset sekä lasten vasut. Näin voidaan ajatella, että lapsivasujen kautta lapset ovat vaikuttamassa ryhmävasuihin sekä keskeisellä tavalla päiväkodin toimintojen kehittämiseen. Ryhmävasuissa pohditaan, miten lapselle ominaiset tavat toimia (leikkiminen, liikkuminen, tutkiminen ja taiteellinen ilmaisu) toteutetaan. Lisäksi siinä on sovittu, miten lapsiryhmän kanssa toteutetaan sisällöllisiä orientaatioita, joita ovat matemaattinen, luonnontieteellinen, eettinen, esteettinen, historiallis-yhteiskunnallinen ja uskonnollis-katsomuksellinen orientaatio.

Ryhmävasut täydentyvät koko toimintavuoden ajan ja niiden työstäminen voidaan käynnistää heti toimintavuoden alettua, mutta varsinaisesti se rakentuu vasta ryhmän lasten vasujen laatimisen kautta. Ryhmävasua arvioidaan tiimipalaverissa pitkin vuotta, mutta laajempi ryhmävasun toteutumisen arviointi tapahtuu vähintään kaksi kertaa vuodessa, esimerkiksi joulukuussa ja toukokuussa.

Tavoitteena on, että Simpukan vasu ja kaikkien kahdeksan lapsiryhmän vasut löytyvät päiväkotin Simpukan nettisivulta ja ne ovat vanhempien saatavilla myös jokaisessa ryhmässä. Vasuja tulee käyttää aktiivisesti sijaisten perehdyttämiseen.

Suomessa astui voimaan uusi varhaiskasvatuslaki 1.8.2015. Laki edellyttää, että kaikille päiväkodissa tai perhepäivähoidossa oleville lapsille on laadittava henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma, aiemmin tämä on ollut suositus. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan on kirjattava tavoitteet lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamiseksi lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tukevalla tavalla sekä toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi. Lisäksi suunnitelmaan kirjataan lapsen tarvitseman tuen tarve, tukitoimenpiteet ja niiden toteuttaminen. Opetushallituksen tulee hyväksyä varhaiskasvatussuunnitelman perusteet niin, että paikalliset suunnitelmat voidaan ottaa käyttöön ja lasten varhaiskasvatussuunnitelmia voidaan ryhtyä laatimaan viimeistään 1.8.2017.

Valtakunnallisten linjausten valmistuttua 2017 on aika laatia seuraava vasu Simpukkaan uusien tavoitteiden ja periaatteiden mukaisesti.

4. LAPSEN YKSILÖLLINEN HYVINVOINTI

Kysymys vanhemmille: Mitä lapsen yksilöllinen huomiointi mielestäsi tarkoittaa päivähoitossa?

Vanhemmat pitivät yksilöllistä huomiointia hyvin tärkeänä. Se tarkoittaa heidän näkökulmastaan sitä, että lapsen persoonallisuus, temperamentti, kehitysvaiheet, perhetilanne, yksilölliset tuen tarpeet, kiinnostuksen kohteet ja vahvuudet huomioidaan päivähoitossa. Kaikkia lapsia tuetaan hänen tarpeidensa mukaisesti. Jokaisella tulisi olla mahdollisuus kahdenkeskiseen aikaan aikuisen kanssa silloin tällöin. Lapset tulisi nähdä ryhmässä myös yksilöinä. Auttaminen, kannustaminen ja tukeminen ovat vanhempien mielestä tärkeitä keinoja lapsen yksilöllisessä huomioidinnissa.

4.1. Hyvinvoinnin edistämisen periaatteita

Tulo- ja lähtötilanteissa huomioimme ja havainnoimme erilaisten lasten erilaiset tarpeet mahdollisimman hyvin. Pyrimme luomaan rauhallisen hetken tulla päiväkotiin, jotta lapsella olisi turvallinen ja luottavainen olo.

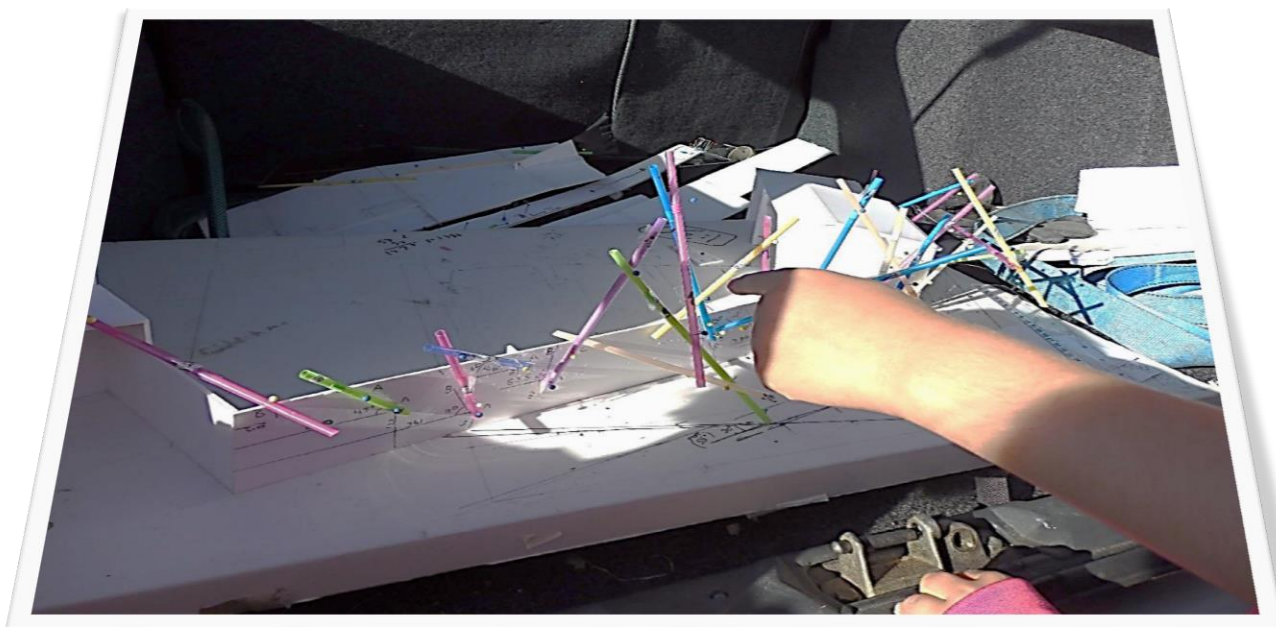
Hyvän **psykykkisen oppimisympäristön** luomisessa tärkeitä asioita ovat kannustava, positiivinen ja myönteinen ilmapiiri. Lasten ja meidän aikuisten välinen suhde on lämmin, turvallinen, hyväksyvä ja vuorovaikutteinen. Meillä kasvattajilla on aito kiinnostus sekä herkkyys lapsen asioihin.

Fyysisen oppimisympäristön tulee olla turvallinen. Sen lisäksi pyrimme siihen, että fyysinen ympäristö herättää lapsen uteliaisuuden ja haastaa oppimiseen. Me pidämme välineistön tarkoituksenmukaisessa järjestyksessä ja huolehdimme siitä, että se on lasten ikätasolle sopivaa. Ympäristön muunneltavuus ja esteettisyys ovat myös meille keskeisiä asioita.

Emotionaalinen oppimisympäristö tarkoittaa mielestämme sitä, että lapsi tuntee olonsa kotoisaksi päiväkodissa. Me vastaamme hänen tunteisiinsa ja pidämme huolta siitä, että hän voi olla oma itsensä, rentoutua, olla elinvoimainen ja sisäistä rauhaa säteilevä. Samoin lapsi voi myöntää myös kielteisiä kokemuksia ja me yritämme ratkaista niitä yhdessä. Tavoitteenamme on luottavainen lapsi, joka on yhteydessä omiin tunteisiinsa, toiveisiinsa, tarpeisiinsa ja ajatuksiinsa.

Sosiaalinen oppimisympäristö muodostuu päiväkotimme kaikista ihmissuhteista. Me kasvattajat tuemme lasten ystävyyssuhteiden rakentumista ja jatkuvuutta. Pyrimme siihen, että kaikkien aikuisten, sekä työntekijöiden että vanhempien, keskinäinen vuorovaikutus on arvostavaa, avointa, hyväksyvää ja positiivista. Me olemme mallina lapselle ja mahdollistamme toisen kuuntelemisen, yhteistyökyvyn ja empatiataitojen kehittymisen.

Me kasvattajat olemme sitoutuneita päiväkotimme vasussa ja esiopetussuunnitelmassa sovittuihin asioihin.

4.2. Lapsen vasu toiminnan suunnittelun pohjana

Kysymys vanhemmille: Miten lapsesi vasu-keskustelussa yhdessä sovitut kasvatuskäytännöt siirretään osaksi Simpukan toimintaa?

Vanhempien mielestä tärkeintä on, että vasu-keskustelussa asetetut tavoitteet siirtyvät osaksi arjen toimintaa ja ovat käytännön työn pohjana. Jonkun verran korostettiin päiväkodin henkilökunnan sitoutumista vanhempia enemmän tavoitteisiin, kun taas osa vastaajista näki vanhempien ja päiväkodin yhteisen linjan tärkeänä.

Me pidämme lapsen vasua lähtökohtana sekä lapsen että ryhmän toiminnan suunnittelulle ja toteutukselle. Lasten vasuissa asetetut tavoitteet kirjaamme osaksi ryhmävasua ja siten ne vaikuttavat suoraan arjen toimintaan.

4.3. Varhainen tuki

Tavoitteenamme on varhainen puuttuminen aina silloin kun lapsi tarvitsee tukea. Tuen tarve voi lapsella olla fyysisen, tiedollisen, taidollisen tai tunne-elämän ja/tai sosiaalisen kehityksen osa-alueilla eripituisia aikoja. Tuen tarvetta voi olla myös silloin, kun lapsen

kasvuolot sisältävät riskejä hänen terveydelleen tai kehitykselleen. Oleellista on, että tunnistamme myös lapsen vahvuudet ja kehitystarpeet ja muodostamme lapsesta kokonaiskuvan. Ensisijaisesti tuemme lapsen myönteisen minäkuvan ja terveen itsetunnon kasvua.

Huoli lapsesta täytyy ottaa esille aina ensin vanhempien kanssa. Keskeisinä menetelminämme ovat havainnointi, havaintojen kirjaaminen sekä tarvittaessa asiantuntijoiden lausunnot. Kirjaamista teemme aina silloin kun lapsesta herää huolta: tapauskohtaisesti on työntekijän syytä kirjoittaa muistiin sopimuksia, tapahtumia, havaintoja, puhelinkeskusteluja, käytettyjä sanoja ja käsitteitä, joihin lapsen liittyvissä prosesseissa joudutaan palaamaan. Kirjaamisesta on hyötyä muistimme tukena ja havaintojemme kokoamisessa. Kirjaamisessamme on tavoitteena lapsen etu. Kun olemme keskustelleet vanhempien kanssa, teemme seuraavaksi yhteistyötä kiertävän erityislastentarhanopettajan kanssa. Yhteistyö lastenneuvolan kanssa turvaa lapsista tehtävät monipuoliset havainnot. Päiväkodin johtaja ja pedagoginen johtaja antavat tarvittaessa tukeaan lapsen edun edistämiseksi.

Tuen tarpeessa olevalle lapselle laadimme yksilöllisen varhaiskasvatussuunnitelman yhdessä kiertävän erityislastentarhanopettajan kanssa. Yksilöllisen vasun laadimme yhdessä lapsen vanhempien, päiväkodin henkilöstön ja mahdollisten yhteistyötahojen kanssa ja se toimii työvälineenä lapsen hyvän arjen suunnittelemiseksi. Meille on tärkeää, että jokainen lapsen kanssa työskentelevä on tietoinen lapsen yksilöllisistä tavoitteista. Yleisinä tukitoimina ovat fyysisen, psyykkisen ja kognitiivisen ympäristön mukauttaminen.

4.4. Eri kieli- ja kulttuuritaustaiset lapset

Tuemme lapsen sosiaalisia kontakteja omassa lapsiryhmässä. Vastuu oman äidinkielen ja kulttuurin säilyttämisestä on perheellä. Päiväkodissa huomioimme lasten kulttuuritaustat ja erilaiset oppimistyyliä (ruokatottumukset, pukeutuminen, käytöstavat, osallistuminen juhliin, liikunta). Tutustumme sekä lasta että perhettä suomalaiseen kulttuuriin ja kieleen. Tiedotamme ja keskustelemme vanhempien kanssa suomalaisen varhaiskasvatuksen tavoitteista ja periaatteista. Tulkkipalveluja käytämme tarvittaessa maahanmuuton alkuvaiheessa ja vasu-keskustelussa. Ammattitulkkiä käytämme aina, jos emme ole varmoja vanhempien suomen kielen taidon tai henkilöstön oman kielitaidon riittävydestä asioiden hoitamiseen.

Kohtelemme lapsia ja perheitä tasapuolisesti. Arjessa hyödynnämme monikulttuurista näkökulmaa ja lasten tai henkilöstön erilaisia taustoja. Yhdessä tekeminen vahvistaa yhteenkuuluvuutta. Meidän kasvattajien myönteinen asenne, vuorovaikutustaidot ja käyttäytymismalli vahvistavat suvaitsevaisuutta. Monikulttuurisessa kasvatuksessa painotamme yhteistyötä, vastuuta ja yhteisten ratkaisujen etsimistä, ei erilaisuutta tai konflikteja.

5. VARHAISKASVATUKSEN TOTEUTTAMINEN YKSIKÖSSÄ

5.1. Kasvatuskumppanuus ja hyvä alku päivähoidossa

Kysymys vanhemmille: Miten lapsen päivähoidon aloittaminen Simpukassa sujuisi parhaiten (esim. kotikäynti, tutustuminen)?

Melkein kaikissa vastauksissa (55/60) vanhemmat pitivät tärkeänä tutustumista päiväkodilla yhdessä vanhempien kanssa yhden kerran tai useammin. Kotikäyntiä toivottiin kymmenessä vastauksessa. Yksittäisiä mainintoja saivat pehmeä lasku, eli lapsella olisi alkuun lyhyempi hoitopäivä tai vanhemmat olisivat mukana päiväkodissa osan päivää sekä keskustelut. Kuusi vanhemmista toivoi yksilöllisiä käytäntöjä lapsen ja perheen tarpeen mukaan.

Ensimmäisenä kotiin lähtee päiväkodin johtajan kirje lapsen valinnasta. Kirjeen liitteenä on esitietolomake lapsesta vanhempien täytettäväksi. Muokkaamme lomakkeet siten, että eri ikäryhmillä on tarkoituksenmukainen lomake käytössään. Kirjeen liitteenä ovat eri ryhmien tutustumisvaihtoehdot. Ryhmäpalaverissa määrittelemme, miten ryhmät hoitavat aloitusvaiheen tutustumisen, onko se esimerkiksi kotikäynti, yksilöllinen tutustuminen vai tutustumispäivä.

Kysymys vanhemmille: Millaista tukea vanhemmuuteen toivot meiltä työntekijöiltä?

Melkein kaikki vastaajat toivoivat keskustelua lapsen asioista vanhempien ja päiväkodin työntekijöiden välillä. Vanhemmat toivoivat työntekijöiltä suoria neuvoja, ohjeita ja vinkkejä lapsen kasvun vaiheisiin liittyvissä asioissa esimerkiksi kuivaksi oppimisessa, kaverisuhteissa tai vaikkapa lapsen raivokohtauksiin suhtautumisessa. Vaikeista asioista kertominen oli vanhempien mielestä tärkeää ja he haluavat vuorovaikutuksen olevan avointa ja luottamuksellista. Perheen toiveiden ja elämäntilanteen huomioon ottamista ja kunnioittamista toivottiin mahdollisuuksien mukaan.

Päivittäisissä tilanteissa vuorovaikutus vanhempien ja meidän kasvattajien kesken on avointa ja kiireetöntä. Mielestämme laadukas vuorovaikutus on kasvatusten tapahtuvaa, kunnioittavaa ja luottamuksellista. Suosittelemme, että vanhemmat tulevat tuomaan tai hakemaan lasta ilman kännykkään puhumista ja aikuiset tervehtivät toisiaan kohteliaasti. Me

kerromme vanhemmille konkreettisia havaintoja lapsesta ja hänen päivästä. On hyvä, jos me aikuiset muistamme kehua lasta. Päiväkodin henkilökunnan on oltava aloitteellinen keskustelunavaaja, samalla rohkaisemme vanhempia ”tulemaan peremmälle”. Jos tarvitaan rauhallista keskustelu-aikaa, etsimme siihen sopivan ajan ja paikan tai tarvittaessa keskustelemme puhelimesta.

Vanhempainillat pidämme syyskuun alussa tiimipareittain tai muulla tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarvittaessa voi olla teemavanhempainiltoja, joihin voimme kutsua asiantuntijan.

Vanhemmat voivat osallistua retkille aina kun se on mahdollista.

Lasten vasukeskustelut käymme vähintään kerran vuodessa kahden kuukauden kuluessa päivähoiton aloittamisesta. Vasukeskustelulomake annetaan kotiin heti hoidon alettua, jotta uudet vanhemmat voivat täyttää lupalapun ja kuvauksen lapsesta.

Vanhemmille on päiväkodissa aina avoimet ovet.

5.2. Hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuus (toistuvat arjen tilanteet, kuten tulo- ja lähtötilanteet, ulkoilu, ruokailu, pukeminen)

Kysymys vanhemmille: Millainen on mielestäsi lapsen hyvä päivä?

Vastauksissa arjen rutiinit mainittiin useimmin ja tärkeimpinä hyvän päivän peruselementteinä. Säännöllinen ja selkeä päivärytmi nähtiin lasten turvallisuudentunnetta lisäävänä tekijänä. Melkein yhtä tärkeänä vanhemmat pitivät monipuolista ohjattua toimintaa sopivassa suhteessa leikin kanssa. Leikki mainittiinkin kolmanneksi useimmin ja päivittäistä ulkoilua vanhemmat pitivät myös arvossa. Tulo- ja lähtötilanteissa vanhemmat toivoivat, että hoitaja ottaa lapsen yksilöllisesti vastaan joka aamu ja kotiin lähtiessä kuulumisten vaihtoa pidettiin tärkeänä. Ruokailu, päivälepo ja retket ym. erityinen toiminta mainittiin muutamia kertoja luettelomaisesti, kun lapsen hyvää päivää päiväkodissa kuvattiin.

Otamme jokaisen lapsen yksilöllisesti vastaan joka aamu. Kuulemme vanhempia ja lapsia päivähoitoon tai esiopetukseen tullessa. Ja kotiin lähtiessä pyrimme kertomaan konkreettisia havaintoja lapsen päivästä.

Päiväkodissa ulkoilemme pääsääntöisesti joka päivä sekä aamu- että iltapäivällä. Normaalisti lähdemme ulos iltapäivällä klo 15.30 mennessä ja jos joku ryhmä jää sisälle, siitä on neuvoteltava muiden ryhmien kanssa, tämä johtuu henkilökunnan riittävyyden varmistamisesta.

Perushoito:

Ulkoilu:

Lasten taitotaso vaikuttaa ulkoilemisiin: lapsen oman ryhmän aikuiset voivat arvioida, mitä lapset voivat ulkona tehdä. Iltapäivällä ohjaamme myös muiden ryhmien lapsia joiden taitotaso ei ole niin hyvin tiedossa, pyrimme kuitenkin liikkumista tukevaan ja kannustavaan ilmapiiriin ja vältämme turhaa kieltämistä!

Käytämme vuoroulkouloa eli puolet ryhmistä on aamupäivällä ulkona, puolet sisällä, ja sitten vaihdetaan paikkaa. Me kaikki päiväkodin aikuiset olemme vastuussa huomatessamme epäkohtia pihalla (esimerkiksi telineet, välineet, aita, portti jne.) ja viemme asian eteenpäin välittömästi. Lelut siivoamme varastoon yhteisvastuullisesti. Iltapäivällä ohjaamme lapsia viemään lelut varastoon, kun vanhemmat tulevat hakemaan. Hopeakalojen ollessa omalla pihallaan, muut lapset voivat mennä sinne vain aikuisten luvalla.

Ruokailu:

Ruokailussa tuemme lasten omatoimisuutta kehitystason mukaisesti ja yhdessä opetellaan kauniita käytöstapoja. Pyrimme kiireettömään ja miellyttävään tunnelmaan, kuitenkin pitkittämättä ruokailua liikaa. Kannustamme lapsia maistelemaan eri ruokia, mutta emme pakota. Lapsella on mahdollisuus vaikuttaa ruoka-annoksen kokoon. Kasvatusvastuulliset aikuiset ruokailevat lapsiryhmässä.

Pukeminen:

Pukemisessa on oltava rauhallinen ja kannustava tunnelma. Siinä on hyvä mahdollisuus osoittaa yksilöllistä huomiota ja hoivaa. Me aikuiset huomioimme lapsen yksilöllisyyden pukemistilanteissa. Ja lisäksi meiltä edellytetään hyvää tilannetajua; ole rauhallinen, kannusta, huomioi, anna lasten oivaltaa!

Kysymys vanhemmille: Millaisia toiminnallisia painotuksia haluaisit: esim. ympäristökasvatus, leikki, liikunta?

Noin kaksi kolmasosaa vastaajista nimesi liikunnan tärkeimpänä toiminnallisena painotuksena. Toiselle sijalle ylsivät leikki ja ympäristökasvatus. Musiikki ja muut taideaineet tulivat seuraavina. Monissa vastauksissa lueteltiin melkein kaikki edellä mainitut tai toivottiin monipuolista toimintaa.

Kasvatus ja opetus:

Päiväkodissämme jokaisessa ryhmässä kasvatus ja opetus perustuvat kunkin ryhmän lasten tarpeisiin ja yksilöllisiin tavoitteisiin. Kasvatuksessa ja opetuksessa noudatamme Simpukan arvoja, jotka ovat yksilöllisyys, yhteisöllisyys ja tasa-arvoisuus. Jokaisessa ryhmässä on oma varhaiskasvatussuunnitelma (ryhmän vasu), jossa kuvaamme kyseisen ryhmän toimintatavat. Ryhmän vasu tulee päivittää viimeistään joululomaan mennessä ja tarvittaessa useammin toimintakauden aikana.

Kasvatuksessa ja opetuksessa huomioimme fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen sekä emotionaalisen oppimisympäristön tietoisesti ja tavoitteellisesti suunnittelun, kehittämisen,

ylläpidon ja arvioinnin vastaamaan päiväkodin lasten tarpeita. Nämä kaikki oppimisympäristöt pidämme tietoisesti mukana pedagogisissa keskusteluissa.

Lapsilla ja vanhemmilla on mahdollisuus olla osallisina suunnittelemassa ja toteuttamassa hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuutta.

6. TOIMINTATAPOJEN KEHITTÄMINEN

Simpukan toimintatapoja kehitämme jatkuvasti sekä koko päiväkodin osalta että ryhmäkohtaisesti. Koko päiväkodin osalta kehittäminen tapahtuu henkilökunnan palaverissa (sekä info- että pedagogisissa palaverissa), jotka ovat keskiviikkoisin klo 12.15–13.30 vuoroviikoin. Lisäksi pidetään koko henkilökunnalle suunnittelu- ja kehittämispäiviä 2-3 päivää/toimintakausi lisälmen kaupungin ohjeistuksen mukaisesti.

Ryhmissä toimintatapoja kehitämme sekä tiimipalaverissa että päivittäisessä toiminnassa. Pedagoginen johtaja on mukana tiimipalaverissa n. kuuden viikon välein. Tiimipalaverissa asetetaan tavoitteet neljännesvuosittain pedagogisen johtajan tuella.

Päiväkodin johtoryhmä kehittää toimintatapoja liittyen koko päiväkodin toimintaan käytännön asioiden osalta. Johtoryhmässä käsitellään koko työyhteisöä koskevia asioita, kehitetään sekä arvioidaan toimintatapoja ja tavoitteiden toteutumista johtoryhmän ja koko työyhteisön osalta. Lisäksi johtoryhmä voi nimetä erilaisia työryhmiä, käsitellä asiakaspalautteita ja kehittää sekä sisäistä että ulkoista tiedottamista. Päiväkodin

johtoryhmän jäsen on velvollinen tuomaan oman tiiminsä terveiset johtoryhmään ja vastaavasti viestimään päätöksistä omaan tiimiinsä.

Lapsen osallisuutta toimintatapojen kehittämisessä pidämme erittäin tärkeänä. Lapsen on voitava vaikuttaa asioihin hänen jokapäiväisessä elämässään hänen kehitystään hyödyttävällä tavalla. Lapsen osuus toimintatapojen kehittämisessä on myös se, että me aikuiset toimimme sensitiivisesti huomioiden lasten kiinnostuksen kohteet, tarjoamme uusia kiinnostavia asioita lasten toimintaan ja ylläpidämme lasten mielenkiintoa sopivilla haasteilla ja vaihtelulla.

Vanhemmat haluamme osallisiksi päiväkodin toimintatapojen kehittämiseen siten, että kuulemme ja toteutamme heiltä tulevia ideoita.

6.1. Arviointi

Toimintatapoja arvioimme tiimipalavereissa viikoittain ja aina tarvittaessa. Tiimit arvioivat omaa toimintaansa ja tavoitteidensa toteutumista myös niissä tiimipalavereissa, joissa pedagoginen johtaja on mukana.

Kehittämis- ja suunnittelupäivissä arvioimme koko päiväkodin toimintaa kaikilta osin (esimerkiksi tiedottaminen, työvuorosuunnittelu, siivous, ruokahuolto, tehtäväkuvat, johtaminen jne.). Koko päiväkodin vasun toteutumista arvioimme jatkuvasti pedagogisessa keskustelussa, vasun kautta ikään kuin peilaamme opetuksessa, kasvatuksessa ja hoidossa tehtäviä ratkaisuja.

Päiväkodin johtoryhmä arvioi niitä asioita, joita sen tehtäviin kuuluu.

Lapset osallistuvat arviointiin siten, että kuulemme heidän mielipiteitään päivittäisessä toiminnassa. Lapset osallistuvat heitä koskeviin vasukeskusteluihin tarkoituksenmukaisella tavalla. Vanhempien osuus arvioinnissa on päivittäistä palautteen antoa, vasukeskusteluissa esiin tuotua asiaa.

Vanhempainilloissa toivomme vanhempien osallistumista ja kaikin puolin avointa keskustelua päiväkodin toiminnasta.

6.2. Haasteet

Haasteenamme on luoda yhtenäinen linja tunnistaen jokaisen ryhmän omat erityispiirteet. Päiväkodin iso koko on haaste: ”iso laiva kääntyy hitaasti”. Henkilöstön sitouttaminen tehtyihin sopimuksiin ja päätöksiin vaatii paljon keskustelua. Ajan löytäminen keskusteluihin on haaste.

7. MUUTA HUOMIOITAVAA

7.1. Yhteisesti sovitut käytännöt ja säännöt

Tiimiparit: Päiväkodissamme käytössä on ns. tiimiparit, joiden avulla ensisijaisesti mahdollistetaan tilojen käyttöä, vuoroulkoilua ja tiimien suunnittelupalavereita. 2015–17 tiimiparit ovat: Hopeakalat ja Kultakalat, Kaislat ja Laineet, Meritähdet ja Helmisimpukat, Lumpeet ja Ulpukat.

Päivähoidon päivystysajat: Simpukan ”päätalo” on auki aina Iisalmen kaupungin päivähoidon päivystysaikoina. Kesäpäivystyksen aikaan kuuden viikon ajan eli juhannuksesta elokuun alkuun on töissä vähintään kaksi Simpukan työntekijää, jotta muista päiväkodeista tulevien työntekijöiden perehdyttäminen on mahdollista. Päivystyksen organisoivat pohjoisen päivähoitoalueen päiväkodin johtajat vuorovuosin. Päivystysaikana ko. päiväkodin johtaja vastaa päiväkotit Simpukan johtamisjärjestelyistä.

Perhepäivähoidon varahoito: Simpukassa on jonkin verran myös perhepäivähoidon varahoitoa, jos sitä ei ole voitu järjestää muuten.

Lasten vastaanottaminen aamulla ennen klo 7 vuorolaisen saapumista tapahtuu tiimipareittain eli otetaan vastaan myös tiimiparin puolelle tulevat lapset.

Iltapäiväulkoilussa lapsiryhmät yhdistyvät myös työvuorojen mukaan eli kaikissa tiimeissä ei ole joka päivä kaikkia työvuoroja vaan ns. äärivuorot kiertävät tasapuolisesti. Aamupäivisin tiimiparit ulkoilevat vuorotellen niin, että I ulkoilu on klo 8.30–9.45 ja II ulkoilu 9.45–11.00, tiimiparin toinen osapuoli ulkoilee ensin ja toinen osapuoli voi käyttää molempien ryhmien tiloja, klo 9.45 tapahtuu vaihto. Esiopetusryhmä Laineet ulkoilee klo 11.30–12.30 ja iltapäiväulkoilussa Laineet ovat samaan aikaan muiden kanssa. Iltapäiväulkoilussa tulee

huomioida, että ns. pihan isommalta puolelta siirrytään auttamaan Hopeakalojen pihalle, kun omat lapset vähenevät ja ryhmiä voidaan yhdistellä.

Salivuorot: jumppasalivuorot on jaettu niin, että kaikilla ryhmillä on yksi tunnin vuoro käytössään viikon aikana, Lumpeilla on käytössä yksi kahden tunnin vuoro sekä perhepäivähoitajilla yksi vuoro. Sali on käytössä myös iltapäivisin, iltapäivävuorot on jaettu niiden ryhmien kesken, joissa on yli kolmevuotiaita lapsia, paitsi Lumpeilla ei ole iltapäivävuoroa käytännön syistä johtuen.

7.2. Tiedottaminen ja viestintä

Kysymys vanhemmille: Millaista tiedottamista pidät parhaana päiväkodin taholta?

Suurimman suosion saivat paperitiedotteet ja sähköposti. Kasvokkain kohtaamista pidettiin myös korvaamattomana, silloin on hyvä raportoida kuulumiset lapsen päivästä.

Meille tärkein tiedotus- ja viestintä väylä ovat päivittäiset keskustelut vanhempien kanssa. Tiedotteet lähetämme ensisijaisesti vanhempien sähköpostiin, mutta jos vanhemmat haluavat, toimitamme heille paperiversion. Paperitiedotteita käytämme täydentämään sähköistä viestintää, esimerkiksi laitamme saman tiedotteen sähköpostiin ja ilmoitustaululle. Koko päiväkotia koskevat asiat tiedottaa päiväkodin johtaja tai pedagoginen johtaja.

7.3. Verkostoyhteistyö ja keskeiset yhteistyökumppanit

Verkostoyhteistyössä olemme mm. sosiaali- ja terveystoimen sekä Kuopion yliopistollisen sairaalan (KYS) kanssa. Yhteistyötä teemme perusopetuksen, vapaa-aika- ja kulttuuripalvelujen kanssa sekä evankelis-luterilaisen seurakunnan kanssa.

7.3.1. Sosiaali- ja terveystoimi

Toimitamme lomakkeen päiväkodista lastenneuvolaan Iisalmen kaupungin päivähoidon ohjeistuksen mukaisesti.

Laadimme yhteistyösuunnitelman sosiaalityöntekijän, perheen ja ryhmän lastentarhanopettajan kanssa, silloin kun lapsen päivähoito on lastensuojelun avohuollon

tukitoimi. Yhteistyösuunnitelman laatimisesta vastaa uusissa tapauksissa sosiaalityöntekijä, mukana on päiväkodin johtaja tai pedagoginen johtaja.

Moniammatillinen verkostoyhteistyö (esimerkiksi terapeutit, psykologit, kuntoutusohjaajat, erityisopettajat jne.) on tärkeä osa työtämme silloin kun lapsen tarpeet niin edellyttävät.

Lisäksi voimme olla yhteistyössä lasten ja nuorten palveluihin (esim. perheneuvola).

7.3.2. Perusopetus

Osallistumme yhteistyöpalaveriin esi- ja perusopetuksen välillä. Keväisin pidämme siirtopalavereita esi- ja alkuopetuksen välillä koulunsa aloittavien lasten asioissa. Lisämessä on käytössä esi- ja alkuopetuksen yhteistyön vuosisuunnitelma, johon olemme sitoutuneet. Esiopetuksessa on käytettävissä oppilashuoltoryhmä, silloin kun lapsen etu sitä vaatii.

7.3.3. Vapaa-aikapalvelut

Osallistumme erilaisiin liikuntatapahtumiin. Käytämme vapaa-aikapalveluiden liikuntatiloja monipuolistamaan lasten liikuntamahdollisuuksia. Päiväkodissamme liikunnan yhteyshenkilöitä ovat Ito Heidi Saarela ja Ito Merja Rönkkö.

7.3.4. Evankelis-luterilainen seurakunta

Olemme osallistuneet esioppilaiden kouluun siunaamistilaisuuteen ja erilaisiin evankelis-luterilaisen seurakunnan järjestämiin tapahtumiin. Päiväkodin ja evankelis-luterilaisen seurakunnan yhteistyö on yleissivistävää ja eettistä kasvua tukevaa toimintaa. Yhteyshenkilö evankelis-luterilaiseen seurakuntaan on Ito Tiina Rissanen.

7.3.5. Kulttuuritoimi

Kirjasto ja kirjastoauto, konsertit ja teatterit, museovierailut ja näyttelyt ovat keskeisimpiä yhteistyöväyliä kulttuuritoimen ja simpukkalaisten välillä. Päiväkodin kulttuurivastaava on päiväkodin johtaja Marjatta Miettinen ja kirjastovastaavana toimii Ito Tiina Rissanen.